

τότητα να εκτιμήσει, ενόψει της αιτιολογίας της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής, τη σκοπιμότητα ασκήσεως ένδικης προσφυγής.

4. Υποψήφιος που απέτυχε στις εξετάσεις διαγωνισμού δεν έχει έννομο συμφέρον για ακύρωση, ελλείψει αιτιολογίας, της

αποφάσεως με την οποία η εξεταστική επιτροπή δεν τον περιέλαβε μεταξύ των επιτυχόντων του διαγωνισμού. Πράγματι, τα αποτελέσματα των εξετάσεων δεν θα μπορούσαν να αλλάξουν ύστερα από την ακύρωση της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής, η οποία δεν μπορούσε, όπως είναι επόμενο, παρά να επιβεβαιωθεί.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 15ης Ιουλίου 1993 *

Στην υπόθεση T-27/92,

Maria Camera-Lampitelli, Claudia Castelletti, Yvonne Demory-Thyssens, Bärbel Keller, Gudrun Kreibich, Gerda Lambertz, Madeleine Lutz, Lucia Passera, Marie Seube, Antonietta Thielemans, Helga Kottowski, υπάλληλοι της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενες από τους Marcel Slusny και Olivier-Marie Slusny, δικηγόρους Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Ernest Arendt, 8-10, rue Mathias Hardt,

προσφεύγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους Sean van Raepenbusch και Ana Maria Alves Vieira, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Nicola Anneschino, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο, αφενός μεν, να ακυρωθούν οι αποφάσεις της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού COM/B/2/82 με τις οποίες δεν αναγνωρίστηκαν ως επιτυχήσες του διαγωνισμού αυτού, αφετέρου δε, να υποχρεωθεί η Επιτροπή σε αποζημίωση,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. Biancarelli, Πρόεδρο, B. Vesterdorf και R. García-Valdecasas, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 18ης Μαΐου 1993,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το ιστορικό της διαφοράς

- 1 Οι προσφεύγουσες μετέχουν σε ομάδα υπαλλήλων της Επιτροπής οι οποίοι, τον Δεκέμβριο του 1984, άσκησαν προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου ζητώντας την ακύρωση των αποφάσεων της εξεταστικής επιτροπής του εσωτερικού διαγωνισμού COM/B/2/82 με τις οποίες αποκλείστηκαν από τις εξετάσεις του διαγωνισμού αυτού. Ο διαγωνισμός αυτός διοργανώθηκε για την κατάρτιση εφεδρικού πύνακα μελλοντικών προσλήψεων αναπληρωτών βοηθών διοικήσεως, αναπληρωτών βοηθών γραμματείας και αναπληρωτών τεχνικών βοηθών διοικήσεως, με σταδιοδρομία στους βαθμούς 5 και 4 της κατηγορίας Β.
- 2 Με δύο αποφάσεις της 11ης Μαρτίου 1986, 293/84, Sorani κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1986, σ. 967) και 294/84, Adams κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1986, σ. 977), το Δικαστήριο ακύρωσε τις εν λόγω αποφάσεις επειδή δεν είχε δοθεί στους προσφεύγοντες η δυνατότητα να λάβουν θέση επί των γνωμών που είχαν διατυπωθεί ως προς αυτούς ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής από τους ιεραρχικώς προϊσταμένους τους. Μετά τις αποφάσεις αυτές, η εξεταστική επιτροπή κάλεσε τους οικείους υποψηφίους, κατά μήνα Ιούνιο 1986, να απαντήσουν στις ίδιες ερωτήσεις που είχαν τεθεί προηγουμένως στους ιεραρχικώς προϊσταμένους τους. Με έγγραφο της 11ης Ιουλίου 1986, οι υποψήφιοι πληροφορήθηκαν ότι είχαν επιβεβαιωθεί οι αποφάσεις περί αποκλεισμού τους από τις εξετάσεις.

- 3 Κατόπιν διοικητικών ενστάσεων που υπέβαλαν ορισμένοι υποψήφιοι κατά των αποφάσεων της 11ης Ιουλίου 1986, η εξεταστική επιτροπή τους κάλεσε για δεύτερη φορά για να τους δώσει τη δυνατότητα να λάβουν θέση επί των απαντήσεων που είχαν δώσει οι ιεραρχικώς προϊστάμενοί τους στις ερωτήσεις που τους είχε υποβάλει η εξεταστική επιτροπή. Με έγγραφο της 12ης Φεβρουαρίου 1987 οι οικείοι υπάλληλοι πληροφορήθηκαν ότι η εξεταστική επιτροπή είχε κρίνει ότι δεν υπήρχε λόγος να αναθεωρήσει την απόφαση που είχε λάβει γι' αυτούς και η οποία τους είχε ανακοινωθεί στις 11 Ιουλίου 1986. Υπό τις περιστάσεις αυτές, οι ενδιαφερόμενοι άσκησαν νέες προσφυγές.
- 4 Με την απόφαση της 28ης Φεβρουαρίου 1989, 100/87, 146/87 και 153/87, Basch κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1989, σ. 447), το Δικαστήριο ακύρωσε, για ανεπάρκεια αιτιολογίας και για διαδικαστικές πλημμέλειες της εξεταστικής επιτροπής, τις αποφάσεις της επιτροπής αυτής με τις οποίες οι προσφεύγοντες είχαν αποκλειστεί από τις εξετάσεις.
- 5 Σε εκτέλεση της απόφασης αυτής, ο διευθυντής προσωπικού της Επιτροπής αποφάσισε να καλέσει την εξεταστική επιτροπή να επαναλάβει τις εργασίες της από του σημείου που είχε κρίνει το Δικαστήριο ότι ήταν πλημμελείς. Με σημείωμα της 26ης Ιουνίου 1989, ειδοποιήθηκαν σχετικώς οι προσφεύγοντες, με τη διευκρίνιση ότι η εξεταστική επιτροπή θα ανασυσταθεί με την αρχική της σύνθεση «εκτός αν υφίσταται κώλυμα».
- 6 Στις 7 Σεπτεμβρίου 1989 έγινε σύσκεψη μεταξύ, αφενός, των εκπροσώπων των διαφόρων υπαλληλικών συνδικάτων στα οποία ανήκαν οι υποψήφιοι του διαγωνισμού COM/B/2/82 τους οποίους ενδιέφερε η προαναφερθείσα απόφαση Basch κ.λπ. κατά Επιτροπής και, αφετέρου, της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον διευθυντή προσωπικού της.
- 7 Μετά τη σύσκεψη αυτή, ο διευθυντής προσωπικού απηύθυνε υπηρεσιακό σημείωμα, στις 8 Σεπτεμβρίου 1989, στους συνδικαλιστικούς εκπροσώπους. Το σημείωμα αυτό έχει ως εξής:

«Η εν λόγω σύσκεψη μας επέτρεψε να συμφωνήσουμε ως προς τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί για τους υποψηφίους του διαγωνισμού COM/B/2/82 τους οποίους αφορά η απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Φεβρουαρίου 1989 (προσφεύγοντες).

Η απόφαση αυτή επαναφέρει τους υποψηφίους αυτούς στο σημείο της διαδικασίας που το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι διεπράχθη η πλημμέλεια (έλλειψη αιτιολογίας στις αποφάσεις περί εγκρίσεως συμμετοχής των υποψηφίων στις εξετάσεις).

Υπό τις περιστάσεις αυτές — ειδοποιήθηκαν εν προκειμένω προσωπικώς οι 28 υποψήφιοι καθώς και τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής —, η εξεταστική επιτροπή θα αποφασίσει τη συμμετοχή ή μη των υποψηφίων στον διαγωνισμό ύστερα από συζήτηση με τους αντίστοιχους ιεραρχικώς προϊσταμένους τους. Εξάλλου, οι υποψήφιοι θα έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν από την εξεταστική επιτροπή να ακούσει και άλλους προϊσταμένους τους οποίους θα υποδείξουν. Στη συνέχεια η εξεταστική επιτροπή θα ακούσει τους ίδιους τους υποψηφίους σε συνέντευξη επί της οποίας θα μπορέσει επίσης να στηρίξει την κρίση της.

Θα αναδημιουργηθούν οι συνθήκες του διαγωνισμού υπό τις οποίες τελούσαν τότε οι υποψήφιοι (παραδείγματος χάρη μετεκπαίδευση). Θα ανασυσταθεί η εξεταστική επιτροπή με την προηγούμενη κατά το δυνατό σύνθεσή της, πράγμα που συνάδει απολύτως με την πρακτική καθώς και με τη σχετική νομολογία.

Όσον αφορά την περίοδο αναφοράς που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη για τους υποψηφίους κατά την εξέταση της δυνατότητάς τους συμμετοχής, αυτή θα είναι η περίοδος που λήγει στις 25 Φεβρουαρίου 1982 ή, αν κριθεί δίκαιο, η ημερομηνία κατά την οποία κρίθηκαν οι υπηρεσίες των λοιπών υποψηφίων που δεν διαμαρτυρήθηκαν ή που πέτυχαν.

Ελήφθη υπόψη το ενδιαφέρον των εκπροσώπων του προσωπικού — το οποίο συμμερίζομαι — να επαναλάβει το ταχύτερο δυνατό τις εργασίες της η εξεταστική επιτροπή (καταρχήν στις 15 Σεπτεμβρίου 1989). Θα ανακοινώσω επίσης στον κ. Ρ. το υποβληθέν αίτημα να εξετασθούν οι δυνατότητες ανακτήσεως του χαμένου χρόνου σταδιοδρομίας αυτών που ενδεχομένως θα επιτύχουν και να διοριστούν τελικώς, ώστε να μπορέσει τούτο να καθοριστεί εγκαίρως, πριν καταρτιστεί ο πίνακας των επιτυχόντων.»

8 Στη συνέχεια, οι υποψήφιοι κλήθηκαν εκ νέου από την εξεταστική επιτροπή, τον Οκτώβριο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 1989, για να πληροφορηθούν το όνομα του βαθμολογητή τους και εκείνου από τους υπαλλήλους που επιφορτίστηκε με την καθοδήγηση και την εποπτεία τους. Εξάλλου, η εξεταστική επιτροπή τους ρώτησε αν επιθυμούσαν να ερωτηθούν και άλλα πρόσωπα που μπορούσαν να εκτιμήσουν τα επαγγελματικά τους προσόντα και τα οποία μπορεί να μην γνώριζε.

- 9 Κατά την Επιτροπή, η εξεταστική επιτροπή άκουσε, μετά τις συζητήσεις αυτές, όλα τα προαναφερθέντα πρόσωπα, πλην των θανόντων, των ρητώς αρνηθέντων ή εκείνων που δεν απήντησαν ύστερα από τρεις προσκλήσεις. Όταν τελείωσαν αυτές οι ακροάσεις η Επιτροπή προχώρησε στη φάση της εγκρίσεως συμμετοχής στις εξετάσεις του διαγωνισμού.
- 10 Πριν από τη λήξη αυτής της φάσεως, ο πρόεδρος της συνδικαλιστικής οργανώσεως υπαλλήλων SFE, που είχε δεόντως εξουσιοδοτηθεί για τον σκοπό αυτό, υπέβαλε, με σημείωμα της 18ης Σεπτεμβρίου 1989, στο όνομα των ενδιαφερομένων υποψηφίων, διοικητική ένσταση δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ), κατά του σημειώματος της 26ης Ιουνίου 1989 του διευθυντή προσωπικού που ανήγγειλλε την επανάληψη της διαδικασίας του εσωτερικού διαγωνισμού COM/B/2/82· εξάλλου οι ενιστάμενοι ζήτησαν να εγκριθεί η συμμετοχή τους στον διαγωνισμό, χωρίς άλλη διατύπωση, καθώς και να τους χορηγηθεί αποζημίωση προς αποκατάσταση της ζημίας που θεωρούσαν ότι είχαν υποστεί.
- 11 Στις 20 Δεκεμβρίου 1989 η Επιτροπή απέρριψε αυτές τις ενστάσεις με αποφάσεις που κοινοποιήθηκαν στους ενισταμένους με έγγραφα της 22ας Δεκεμβρίου 1989.
- 12 Με έγγραφα της 8ης Αυγούστου 1990 κοινοποιήθηκε στις προσφεύγουσες Camera-Lampitelli, Kottowski, Lutz και Seube, καθώς και σε άλλους υποψηφίους, η άρνηση εγκρίσεως συμμετοχής τους στις εξετάσεις του διαγωνισμού. Οι αποκλεισθέντες υποψήφιοι υπέβαλαν, μεταξύ 31 Οκτωβρίου και 6 Νοεμβρίου 1990, διοικητικές ενστάσεις, οι οποίες πρωτοκολλήθηκαν μεταξύ 31 Οκτωβρίου και 7 Νοεμβρίου 1990 στη Γενική Γραμματεία της Επιτροπής, ζητώντας την ακύρωση των αποφάσεων της εξεταστικής επιτροπής με τις οποίες αποκλείστηκαν από τον διαγωνισμό και την ακύρωση της αποφάσεως της διοικήσεως της 26ης Ιουνίου 1989.
- 13 Στις ενστάσεις αυτές δεν δόθηκε ρητή απάντηση. Εντούτοις, η διυπηρεσιακή ομάδα που είχε επιφορτισθεί με την έρευνα αυτών των ενστάσεων διαπίστωσε, κατά τη συνεδρίαση της 6ης Μαρτίου 1991, ότι οι υποψήφιοι δεν είχαν πληροφορηθεί, πριν τους ακούσει η εξεταστική επιτροπή, το περιεχόμενο των γνώμων που είχαν διατυπώσει οι ιεραρχικώς προϊστάμενοί τους ή τα πρόσωπα που είχαν αυτοί οι ίδιοι υποδείξει να ερωτηθούν από την εξεταστική επιτροπή. Για τον λόγο αυτό, η διοίκηση ανακοίνωσε στους υποψηφίους, με έγγραφα της 13ης Μαρτίου 1991, ότι θα κληθούν για νέα συνέντευξη με την εξεταστική επιτροπή.

14 Οι συνεντεύξεις αυτές έγιναν τον Απρίλιο του 1991. Στη συνέχεια, η εξεταστική επιτροπή επιβεβαίωσε τις προηγούμενες εγκρίσεις συμμετοχής και ενέκρινε τέσσερις νέες υποψήφιες για τις εξετάσεις, δηλαδή τις Camera-Lampitelli, Kottowski, Lutz και Seube. Οι γραπτές εξετάσεις διεξήχθησαν στις 5 και στις 6 Ιουλίου 1991. Μετά το πέρας των εξετάσεων, η Keller, μόνη μεταξύ των προσφευγουσών, κρίθηκε επιτυχούσα.

15 Το αποτέλεσμα του διαγωνισμού ανακοινώθηκε στις προσφεύγουσες με έγγραφο της 26ης Ιουλίου 1991 που κοινοποιήθηκε στις προσφεύγουσες στις 27 Ιουλίου 1991. Το έγγραφο αυτό έχει ως εξής:

«Κατόπιν της συμμετοχής σας στις γραπτές εξετάσεις του εν θέματι διαγωνισμού, που διεξήχθησαν στις 4 και 5 Ιουλίου 1991, έχω την τιμή να σας πληροφορήσω ότι η εξεταστική επιτροπή περάτωσε τις εργασίες της.

Ενόψει των σχετικών αποτελεσμάτων, μετά λύπης σας πληροφορούμε ότι η εξεταστική επιτροπή δεν μπόρεσε δυστυχώς να εγγράψει το όνομά σας στον πίνακα επιτυχόντων.

(...)

16 Οι προσφεύγουσες υπέβαλαν, μεταξύ 7ης και 22ας Οκτωβρίου 1991, διοικητικές ενστάσεις κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2 του ΚΥΚ. Πλην της Keller, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται, μεταξύ άλλων, ότι με το προαναφερθέν έγγραφο της 26ης Ιουλίου 1991 δεν τους γνωστοποιήθηκε η αιτιολογία του επελθόντος αρνητικού αποτελέσματος. Όλες ζήτησαν την αποκατάσταση της ζημίας που έκριναν ότι είχαν υποστεί.

17 Οι διοικητικές ενστάσεις των προσφευγουσών αποτέλεσαν το αντικείμενο ρητής απορριπτικής αποφάσεως η οποία εκδόθηκε στις 11 Μαΐου 1992 και ανακοινώθηκε με έγγραφο της 20ής Μαΐου 1992. Η απόφαση αυτή έχει ως εξής:

«Τέλος, η ενισταμένη προσβάλλει το έγγραφο του Τ. της 24ης(26ης) Ιουλίου 1991 για τον λόγο ότι δεν της γνωστοποιήθηκε η αιτιολογία του αρνητικού αποτελέσματος.

Με το έγγραφο αυτό ανακοινώθηκε στους ενδιαφερομένους υποψηφίους ότι η εξεταστική επιτροπή περάτωσε τις εργασίες της χωρίς να καταστεί δυνατό, ενόψει των αποτελεσμάτων του, να εγγράψει τον υποψήφιο στον πίνακα των επιτυχόντων.

Όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου (απόφαση της 21ης Μαρτίου 1985, 108/84, De Santis κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1985, σ. 947, και απόφαση της 9ης Ιουνίου 1983, 225/82, Συλλογή 1983, σ. 1991), επιτρέπεται στην εξεταστική επιτροπή να παρέχει, σε πρώτο στάδιο, στον υποψήφιο μόνον πληροφορίες για τα κριτήρια και το αποτέλεσμα της επιλογής και να δίνει αργότερα ατομικές εξηγήσεις μόνο στους υποψηφίους που το ζητούν ρητώς.

Εφόσον η ενισταμένη δεν ζήτησε από τον πρόεδρο της εξεταστικής επιτροπής ατομικές εξηγήσεις, δεν μπορεί με την παρούσα ένσταση να προσβάλλει το εν λόγω έγγραφο για έλλειψη αιτιολογίας. Πάντως, τα αποτελέσματα που πέτυχε η ενισταμένη στις εξετάσεις του διαγωνισμού θα της ανακοινωθούν.»

18 Υπό τις περιστάσεις αυτές οι προσφεύγουσες άσκησαν την παρούσα προσφυγή στις 13 Απριλίου 1992. Με διάταξη της 28ης Απριλίου 1993 το Πρωτοδικείο αποφάσισε, προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας, τη συνεκδίκαση, αφενός μεν, των υποθέσεων Τ-17/90, Τ-28/91 και Τ-17/92, αφετέρου δε, της παρούσας υποθέσεως Τ-27/92.

19 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τρίτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Κάλεσε πάντως την Επιτροπή να του παράσχει ορισμένα πληροφοριακά στοιχεία αναφορικά με τη σύνθεση της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού μετά την προαναφερθείσα απόφαση Basch κ.λπ. κατά Επιτροπής. Το Πρωτοδικείο ζήτησε επίσης από την Επιτροπή να προσκομίσει ορισμένα έγγραφα σχετικά με τον διαγωνισμό. Η Επιτροπή ανταποκρίθηκε στα

αιτήματα του Πρωτοδικείου εντός των ταχθεισών προθεσμιών. Οι διάδικοι αγόρευσαν και απήντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη δημοσία συνεδρίαση της 18ης Μαΐου 1993.

Αιτήματα των διαδίκων

20 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

- 1) να κρίνει άκυρη και χωρίς έννομο αποτέλεσμα την άρνηση της εξεταστικής επιτροπής και της διοικήσεως να αναγνωρίσει τις προσφεύγουσες ως επιτυχούσες (πλήν της προσφεύγουσας Keller).
- 2) να υποχρεώσει την αντίδικο να χορηγήσει στις προσφεύγουσες την κατάλληλη αναδρομικότητα, παρέχοντάς τους τα ίδια πλεονεκτήματα με εκείνα των διορισθέντων υποψηφίων, και δη αυτών που προήχθησαν προηγουμένως στο πλαίσιο του διαγωνισμού COM/B/2/82.
- 3) να υποχρεώσει την αντίδικο να καταβάλει στις προσφεύγουσες, για υλική ζημία, το ποσό των 200 000 βελγικών φράγκων (BFR) ως αποζημίωση, με την επιφύλαξη συμπληρώσεως κατά τη διάρκεια της δίκης.
- 4) να υποχρεώσει την αντίδικο να καταβάλει στις προσφεύγουσες, για ηθική βλάβη, το ποσό των 100 000 BFR ως αποζημίωση, με την επιφύλαξη συμπληρώσεως κατά τη διάρκεια της δίκης.
- 5) να υποχρεώσει την αντίδικο να καταβάλει στην προσφεύγουσα Seube, για υλική ζημία και ηθική βλάβη κατά συγχώνευση, το ποσό του 1 000 000 BFR, με την επιφύλαξη συμπληρώσεως κατά τη διάρκεια της δίκης.
- 6) να υποχρεώσει την αντίδικο να καταβάλει τόκους προς 8 % επί της αποζημιώσεως, από τον χρόνο υποβολής της πρώτης ενστάσεως στη διαδικασία που αποτελεί το αντικείμενο της υποθέσεως 294/84.

7) να καταδικάσει την αντίδικο στα δικαστικά έξοδα.

21 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

1) να κρίνει την προσφυγή αβάσιμη.

2) να αποφανθεί κατά νόμον επί των δικαστικών εξόδων.

Επί του παραδεκτού

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

22 Η Επιτροπή προτείνει ένσταση απαραδέκτου όσον αφορά το αίτημα των προσφευγουσών περί παροχής αποζημιώσεως προς αποκατάσταση της υλικής ζημίας και προς ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν καθώς και τόκων υπερημερίας επί της αποζημιώσεως αυτής, από την ημερομηνία υποβολής της πρώτης διοικητικής τους ενστάσεως, το 1984. Η Επιτροπή παραπέμπει σχετικά στη διάταξη του Πρωτοδικείου της 6ης Φεβρουαρίου 1992, που εκδόθηκε στην υπόθεση T-29/91, Castelletti κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. II-77).

23 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, εφόσον δεν υποβλήθηκε κανένα αίτημα παροχής αποζημιώσεως ή τόκων υπερημερίας βάσει των κανόνων του ΚΥΚ, το αίτημα αυτό είναι προφανώς απαράδεκτο, όπως κρίθηκε με την προαναφερθείσα διάταξη.

24 Οι προσφεύγουσες, απαντώντας, ισχυρίζονται ότι «η διάταξη της 6ης Φεβρουαρίου 1992 είναι γνώμη που αντίκειται σε ενδεχομένη απόφαση που πρόκειται να υποβληθεί, έστω και αργότερα. Με εξαίρεση την περίπτωση που θα μπορούσε να αποδειχθεί, πράγμα που φαίνεται αμφίβολο, ότι η αντίδικος μπορεί να επικαλεστεί την αρχή του προηγούμενου (stare decisis), οι προσφεύγουσες δικαιούνται πάντα να εκφέρουν άποψη αντίθετη προς τη διάταξη της

6ης Φεβρουαρίου 1992 (...). Οι προσφεύγουσες φρονούν ότι μπορούν να υποστηρίξουν ότι η προσφυγή στα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ δεν παρέχει καμία θεμελιώδη απόδειξη, εφόσον πρόκειται για νέα θέση. Και τούτο ενώ προηγουμένως οι υπάλληλοι που υπάγονται στον ΚΥΚ μπορούσαν να ενεργούν βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, χωρίς να αρχίζουν υποχρεωτικώς τη διαδικασία τους με το άρθρο 90, παράγραφος 1 του ΚΥΚ».

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 25 Καθόσον αφορά, καταρχάς, το δεύτερο αίτημα των προσφευγουσών, πρέπει να τονιστεί αυτεπαγγέλτως ότι τέτοιο αίτημα δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του κοινοτικού δικαστή, ο οποίος είναι αναρμόδιος να απευθύνει εντολές στα κοινοτικά όργανα (βλ. τη διάταξη του Πρωτοδικείου της 28ης Ιανουαρίου 1993, T-53/92, Piette de Stachelski κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-35).
- 26 Περαιτέρω, όσον αφορά το τρίτο, τέταρτο, πέμπτο και έκτο αίτημα των προσφευγουσών, πρέπει να υπομνηστεί ότι, ελλείψει βλαπτικής πράξεως για τον οικείο υπάλληλο, η διοικητική διαδικασία που προηγείται της ασκήσεως προσφυγής και την οποία προβλέπει το άρθρο 90 του ΚΥΚ αποτελεί, καταρχήν, διαδικασία που διαιρείται σε δύο φάσεις. Όπως προκύπτει από την παράγραφο 1 του άρθρου 90, κάθε πρόσωπο που εμπίπτει στον ΚΥΚ μπορεί να υποβάλει στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ) αίτηση καλώντας την να λάβει απόφαση γι' αυτόν. Σε περίπτωση δυσμενούς απαντήσεως ή ανυπαρξίας απαντήσεως, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλει στην ΑΔΑ διοικητική ένσταση, αμφισβητώντας τη ρητή ή σιωπηρή απόφαση αυτής της αρχής, υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 90, παράγραφος 2, του ίδιου ΚΥΚ. Η διαδικασία ενστάσεως αποβλέπει στο να επιβάλει στην αρχή στην οποία υπάγεται ο υπάλληλος να επανεξετάσει την απόφασή της υπό το φως των τυχόν αντιρρήσεών του (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Οκτωβρίου 1980, 101/79, Vecchioli κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 201, σκέψη 31). Η διοικητική αυτή διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 90 του ΚΥΚ έχει, στο σύνολό της, ως σκοπό να επιτρέψει και να ευνοήσει τον φιλικό διακανονισμό της διαφοράς που ανέκυψε μεταξύ του υπαλλήλου και της διοικήσεως (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Οκτωβρίου 1986, 142/85, Schwiering κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1986, σ. 3177, σκέψη 11).
- 27 Εξάλλου, καθόσον αφορά το παραδεκτό μιας αγωγής αποζημιώσεως, από τη νομολογία του Δικαστηρίου, όπως αναλύθηκε και διευκρινίστηκε από το Πρωτοδικείο (βλ. τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 24ης Ιανουαρίου 1991,

T-27/90, Latham κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-35, σκέψη 38, και της 25ης Σεπτεμβρίου 1991, T-5/90, Marcato κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-731, σκέψη 49), προκύπτει ότι μόνον όταν υφίσταται άμεσος σύνδεσμος μεταξύ μιας προσφυγής ακυρώσεως και μιας αγωγής αποζημιώσεως είναι η τελευταία παραδεκτή ως παρεπομένη της προσφυγής ακυρώσεως, χωρίς να χρειάζεται κατ' ανάγκη να έχει προηγηθεί αυτής αίτηση καλούσα την ΑΔΑ να αποκαταστήσει τις φερόμενες ως γενόμενες ζημιές ούτε διοικητική ένσταση αμφισβητούσα την ορθότητα της σιωπηρής ή ρητής απορρίψεως της αιτήσεως.

28 Εν προκειμένω, το αίτημα αποζημιώσεως που προβάλλουν οι προσφεύγουσες αποβλέπει στην αποκατάσταση της υλικής ζημίας και στην ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που φέρονται να οφείλονται στο γεγονός ότι οι προσφεύγουσες έγιναν δεκτές στις εξετάσεις διαγωνισμού με καθυστέρηση οκτώ ετών και κατόπιν πολλών δικών, περιστατικά που επέφεραν καθυστέρηση στην εξέλιξη των σταδιοδρομιών τους. Το αίτημα δεν στηρίζεται, επομένως, σε ζημία η οποία προέκυψε από μια μόνο πράξη της οποίας ζητείται η ακύρωση, αλλά σε περισσότερα του ενός σφάλματα και παραλείψεις στα οποία φέρεται να υπέπεσε η διοίκηση. Κατόπιν αυτού, η διοικητική διαδικασία που προηγείται της υποβολής του αιτήματος αποζημιώσεως έπρεπε υποχρεωτικά να είχε αρχίσει με αίτηση των ενδιαφερομένων που θα καλούσε την ΑΔΑ να αποκαταστήσει αυτές τις ζημιές (βλ. τις προαναφερθείσες διατάξεις Castelletti κ.λπ. κατά Επιτροπής και Piette de Stachelski κατά Επιτροπής) και να έχει ακολουθηθεί, ενδεχομένως, από διοικητική ένσταση στρεφόμενη κατά της αποφάσεως απορρίψεως της αιτήσεως.

29 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι των εγγράφων που απηύθυναν οι προσφεύγουσες στην ΑΔΑ μεταξύ 7ης και 22ας Οκτωβρίου 1991 ούτε προηγήθηκε ούτε ακολούθησε, εμπροθέσμως, κάποιο άλλο διάβημα στη διοίκηση που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του άρθρου 90 του ΚΥΚ.

30 Παρέπεται ότι, και αν ακόμη γίνει δεκτό ότι τα προαναφερθέντα έγγραφα πρέπει να ερμηνευθούν ως διοικητικές ενστάσεις κατά την έννοια του ΚΥΚ, είναι δεδομένο ότι η προηγηθείσα διοικητική διαδικασία δεν διεξήχθη σε δύο φάσεις, σύμφωνα με το άρθρο 90 του ΚΥΚ, εφόσον των ενστάσεων αυτών δεν προηγήθηκαν αιτήσεις. Αν τα εν λόγω έγγραφα επρόκειτο να ερμηνευθούν ως αιτήσεις, είναι επίσης δεδομένο ότι καμιά ένσταση δεν διατυπώθηκε κατά των αποφάσεων με τις οποίες απερρίφθησαν αυτές οι αιτήσεις. Από αυτά προκύπτει σαφώς ότι η προσφυγή, καθόσον περιλαμβάνει αίτημα καταβολής αποζημιώσεως, δεν ασκήθηκε υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπει ο ΚΥΚ και, επομένως, είναι απαράδεκτη.

- 31 Παρέπεται ότι η προσφυγή είναι παραδεκτή μόνον καθόσον αφορά το πρώτο αίτημα με το οποίο οι προσφεύγουσες ζητούν την ακύρωση της αρνήσεως της εξεταστικής επιτροπής να τις αναγνωρίσει ως επιτυχούσες του διαγωνισμού.
- 32 Καθόσον αφορά όμως ειδικότερα την προσφεύγουσα Keller, που πέτυχε στις εξετάσεις του διαγωνισμού και δεν ζήτησε την ακύρωση αποφάσεως της καθής, πρέπει να διαπιστωθεί ότι, εφόσον όλα τα αιτήματα που υπέβαλε ήταν απαράδεκτα, η προσφυγή πρέπει, καθόσον αφορά αυτήν, να απορριφθεί ως απαράδεκτη στο σύνολό της.

Επί της ουσίας του πρώτου αιτήματος

Όσον αφορά την κοινή επιχειρηματολογία των προσφευγουσών

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 33 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν, πρώτον, ότι η απόφαση του διευθυντή προσωπικού, η οποία τους κοινοποιήθηκε με υπηρεσιακό σημείωμα της 26ης Ιουνίου 1989, δεν ήταν σύμφωνη με την απόφαση που εξέδωσε το Δικαστήριο στις 28 Φεβρουαρίου 1989 και ότι η επανασύσταση της εξεταστικής επιτροπής που αναφέρεται σ' αυτό το σημείωμα δεν ήταν πραγματοποιήσιμη. Όσον αφορά το τελευταίο αυτό στοιχείο, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι όχι μόνον ο πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής, που δεν υπήρχε κανένα κώλυμα για να συνεχίσει να ασκεί τα καθήκοντά του, αλλά και άλλα μέλη της εξεταστικής επιτροπής αντικαταστάθηκαν χωρίς να υπάρχει «κώλυμα». Η παραίτηση του προέδρου της εξεταστικής επιτροπής δεν δικαιολογείται, κατά τις προσφεύγουσες, από τη μέριμνά του να μη θιγούν οι εργασίες της εξεταστικής επιτροπής, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή. Κατά τις προσφεύγουσες, πρόκειται για αδικαιολόγητη άρνηση εκ μέρους του ενδιαφερομένου να ασκήσει την προεδρία της εξεταστικής επιτροπής, προεδρία που αυτός μόνος είχε την ικανότητα να ασκήσει. Οι προσφεύγουσες είναι της γνώμης ότι, λόγω της παραιτήσεως του προέδρου της, η εξεταστική επιτροπή δεν μπόρεσε να συνεχίσει την αποστολή της κατά τον αρμόζοντα τρόπο και ότι, κατόπιν αυτού, ήταν αδύνατη η διασφάλιση της λειτουργίας της. Όσον αφορά τη νομολογία του Δικαστηρίου στην οποία αναφέρεται η καθής, οι προσφεύγουσες παρατηρούν ότι η απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 1979, 24/78, Martin κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 303), αφορά την περίπτωση απουσίας ενός μέλους της εξεταστικής επιτροπής. Εν προκειμένω όμως, κατά τις προσφεύγουσες, ήταν απολύτως δυνατό να ασκήσει η εξεταστική επιτροπή τα καθήκοντά της, διότι η απουσία του προέδρου της ήταν αδικαιολόγητη και οφειλόταν σε αμιγώς εκουσία πράξη του. Εξάλλου, καθόσον αφορά την απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 1981, 34/80, Authié κατά Επιτροπής (Συλλογή 1981, σ. 665), οι προσφεύγουσες υπογραμμίζουν ότι δεν πρόκειται στη συγκεκριμένη περίπτωση για το αν μπορεί ένας πρόεδρος εξεταστικής επιτροπής να μετέχει εκ νέου υπ' αυτήν του την ιδιότητα αλλά για το γεγονός ότι ο πρόεδρος δεν το έπραξε χωρίς εύλογη αιτία.

- 34 Η Επιτροπή αντιτείνει, πρώτον, ότι συμμορφώθηκε στην απόφαση Basch κ.λπ. κατά Επιτροπής. Πράγματι, με την προσβαλλομένη απόφαση της 26ης Ιουνίου 1989 ανασυνέστησε την εξεταστική επιτροπή με την αρχική της σύνθεση, «εκτός περιπτώσεως κωλύματος», έκφραση η οποία, κατ' αυτήν, καλύπτει τις περιπτώσεις θανάτου, ασθενείας, αλλαγής τόπου υπηρεσίας καθώς και, όπως συνέβη εν προκειμένω, παραίτηση του προέδρου της εξεταστικής επιτροπής. Η παραίτηση αυτή δικαιολογείται, όσον αφορά τον πρόεδρο της εξεταστικής επιτροπής, από τη μέριμνά του να μη βλάψει τις εργασίες της εξεταστικής επιτροπής επειδή απευθύνθηκαν εναντίον του κατηγορίες «μεροληψίας». Επικαλούμενη την προαναφερθείσα απόφαση Martin κατά Επιτροπής, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι προαναφερθέντες λόγοι μπορούν να δικαιολογήσουν παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως των υποψηφίων στον ίδιο διαγωνισμό, αφού ήταν αδύνατο στη συγκεκριμένη περίπτωση να διασφαλιστεί κατ' άλλο τρόπο η λειτουργία της εξεταστικής επιτροπής. Κατά την Επιτροπή, η απόφαση Basch κ.λπ. κατά Επιτροπής της επέβαλλε να εξαλειφθεί τις πλημμέλειες από τις οποίες έπασχε η διαδικασία του διαγωνισμού και να αποκαταστήσει τις προσφεύγουσες στην κατάσταση τους πριν από την ακυρωθείσα απόφαση. Έτσι, μόνο η συνέχιση των εργασιών από εξεταστική επιτροπή ηθελήμενα συντεθειμένη κατά τρόπο διαφορετικό θα μπορούσε να διακυβεύσει αυτό το αποτέλεσμα. Εξάλλου, στην προαναφερθείσα υπόθεση Authié κατά Επιτροπής, το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν μπορεί να κατηγορηθεί μια εξεταστική επιτροπή διαγωνισμού, της οποίας μια απόφαση περί απορρίψεως υποψηφιότητας ακυρώθηκε από το Δικαστήριο για διαδικαστικές πλημμέλειες και ανεπάρκεια αιτιολογίας, για το ότι δεν αποφάσισε εκ νέου υπό διαφορετική σύνθεση.
- 35 Δεύτερον, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η εκπαίδευσή τους προκειμένου να προετοιμαστούν για τις γραπτές εξετάσεις δεν ήταν του ίδιου επιπέδου με εκείνη που είχαν λάβει οι υπάλληλοι οι οποίοι είχαν γίνει προηγουμένως δεκτοί στις εξετάσεις του διαγωνισμού.
- 36 Η Επιτροπή ισχυρίζεται σχετικά ότι η εκπαίδευση της οποίας έτυχαν οι προσφεύγουσες ήταν του ίδιου επιπέδου με αυτήν που είχαν προηγουμένως λάβει οι λοιποί υποψήφιοι, εφόσον άλλωστε επρόκειτο για το ίδιο πρόγραμμα. Σχετικά με το ζήτημα αυτό η Επιτροπή προσκόμισε, κατόπιν προσκλήσεως του Πρωτοδικείου, τα διάφορα προγράμματα βάσει των οποίων διεξήχθησαν τα μαθήματα εκπαίδευσής το 1984 και το 1991 ως προετοιμασία για τις γραπτές εξετάσεις.
- 37 Απαντώντας σε ερώτημα του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγουσες δήλωσαν ότι δεν ήσαν σε θέση να στηρίξουν αυτό το επιχείρημα με συγκεκριμένα στοιχεία.

- 38 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται, τρίτον, ότι το έγγραφο της 26ης Ιουλίου 1991 με το οποίο τους ανακοινώθηκε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού δεν περιλαμβάνει αιτιολογία του αρνητικού γι' αυτές αποτελέσματος.
- 39 Η Επιτροπή εκθέτει ότι με το έγγραφο αυτό οι ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι πληροφορήθηκαν ότι η εξεταστική επιτροπή, αφού περάτωσε τις εργασίες της, δεν τους ενέγραψε, ενόψει των αποτελεσμάτων τους, στον πίνακα επιτυχόντων. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία, επιτρέπεται στην εξεταστική επιτροπή, «σε πρώτο στάδιο, να δώσει πληροφορίες στον υποψήφιο μόνο για τα κριτήρια και το αποτέλεσμα της επιλογής και να παράσχει αργότερα ατομικές εξηγήσεις σε όσους υποψηφίους το ζητούν ρητώς». Η Επιτροπή παραπέμπει σχετικά στις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 9ης Ιουνίου 1983, 225/82, *Versyck* κατά Επιτροπής (Συλλογή 1983, σ. 1991), και της 21ης Μαρτίου 1985, 108/84, *De Santis* κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου (Συλλογή 1985, σ. 947).
- 40 Τέλος, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγουσες παραιτήθηκαν από τον λόγο ακυρώσεως που είχαν προβάλει με το δικόγραφό τους για διαφορά ως προς τις δυσκολίες μεταξύ, αφενός, των εξετάσεων στις οποίες υποβλήθηκαν οι υποψήφιοι το 1984 ή το 1985 και, αφετέρου, των εξετάσεων στις οποίες υποβλήθηκαν αυτές το 1991.

Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 41 Με τα αιτήματά τους, όπως αυτά διαμορφώθηκαν τελικώς, οι προσφεύγουσες προβάλλουν τρεις λόγους ακυρώσεως, πρώτον, την κατ' αυτές παράνομη σύνθεση της εξεταστικής επιτροπής κατά τη λήψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεύτερον, παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, επειδή το επίπεδο της προπαρασκευαστικής τους εκπαίδευσεως ήταν κατώτερο από εκείνο της εκπαίδευσεως που έτυχαν οι υποψήφιοι, οι οποίοι είχαν μετάρχει προηγουμένως σε τέτοια εκπαίδευση, τρίτον, έλλειψη αιτιολογίας της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής με την οποία δεν αναγνωρίστηκαν ως επιτυχόντες του επιδίκου διαγωνισμού.
- 42 Καθόσον αφορά τον πρώτο λόγο ακυρώσεως των προσφευγουσών, πρέπει να τονισθεί ότι, σε περίπτωση ακυρώσεως από τον κοινοτικό δικαστή μιας πράξεως κοινοτικού οργάνου, σ' αυτό εναπόκειται, δυνάμει του άρθρου 176 της Συνθήκης, να λάβει τα κατάλληλα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως.

- 43 Στην περίπτωση ενός διαγωνισμού όπως ο επίδικος, όπου το Δικαστήριο ακύρωσε, για παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογίας και για πλημμέλεια της διαδικασίας, απόφαση της εξεταστικής επιτροπής, η εκτέλεση της δικαστικής απόφασης επάγεται επαναφορά της κατάστασης στο σημείο που αυτή ήταν πριν από την επέλευση των περιστάσεων που αποδοκίμασε το Δικαστήριο.
- 44 Από τον φάκελο όμως προκύπτει ότι δεν ήταν δυνατό, στην προκειμένη περίπτωση, να επιτευχθεί η ίδια ακριβώς κατάσταση με εκείνη που υφίστατο πριν από την ακυρωθείσα από το Δικαστήριο απόφαση, δεδομένου ότι ορισμένα μέλη της εξεταστικής επιτροπής είχαν υποβάλει εν τω μεταξύ την παραίτησή τους. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να ερευνηθεί αν η επελθούσα μεταβολή της συνθέσεως της εξεταστικής επιτροπής μπορούσε να συνεπάγεται πλημμέλειες όσον αφορά τις μεταγενέστερες εργασίες της.
- 45 Σχετικά, πρέπει να τονισθεί καταρχάς ότι οι εργασίες μιας εξεταστικής επιτροπής, στο πλαίσιο διαδικασίας διαγωνισμού που διέπεται από το παράρτημα ΙΙΙ του ΚΥΚ, πρέπει να διεξάγονται κατά τρόπο διασφαλίζοντα την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας των προσλήψεων στη δημόσια κοινοτική διοίκηση. Ενίοτε, οι εργασίες αυτές εκτείνονται κατ' ανάγκη σε μακρά περίοδο, μερικές φορές δε σε έτη, ιδίως στην περίπτωση που μία από τις αποφάσεις αυτές ακυρώνεται από τον κοινοτικό δικαστή. Είναι επομένως δυνατό, στις περιπτώσεις αυτές, να αλλάζει η σύνθεση της εξεταστικής επιτροπής με την πάροδο των ετών, λόγω γεγονότων που δεν εξαρτώνται από τη βούληση της διοικήσεως. Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να αναγνωρισθεί στη διοίκηση, για την εξασφάλιση της συνέχειας της κοινοτικής δημοσίας διοικήσεως, η ευχέρεια να προβαίνει στην αντικατάσταση ορισμένων μελών μιας εξεταστικής επιτροπής, διατηρώντας πάντως, με την ενέργειά της αυτή, μια κατάσταση όσο το δυνατόν εγγύτερη προς την αρχική, εφόσον τελεί σε αδυναμία ανασυστάσεως της ίδιας εξεταστικής επιτροπής υπό την αρχική της σύνθεση. Αυτό συμβαίνει κυρίως στην περίπτωση βαριάς ασθένειας, αλλαγής τόπου υπηρεσίας ή παραιτήσεως ενός μέλους της εξεταστικής επιτροπής, δεδομένου ότι, στην τελευταία αυτή περίπτωση, η ΑΔΑ δεν διαθέτει τα μέσα για να εξαναγκάσει ένα μέλος εξεταστικής επιτροπής να μετέχει σ' αυτήν παρά τη θέλησή του.
- 46 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι από τις απαντήσεις που έδωσε η Επιτροπή, κατόπιν αιτήσεως του Πρωτοδικείου, προκύπτει ότι ο πρόεδρος και ένα μέλος της εξεταστικής επιτροπής παραιτήθηκαν και ότι, κατόπιν αυτού, η ΑΔΑ τους αντικατέστησε με δύο νέα μέλη.

- 47 Από τις προαναφερθείσες σκέψεις προκύπτει ότι, υπό τις περιστάσεις της προκειμένης υποθέσεως, η αλλαγή στη σύνθεση της εξεταστικής επιτροπής οφείλεται στην αδυναμία της διοικήσεως να ανασυστήσει την εν λόγω επιτροπή υπό την αρχική της σύνθεση. Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι η αλλαγή αυτή δεν δημιουργεί παρανομία, αφού η διοίκηση ενήργησε προς τον σκοπό διασφαλίσεως της συνεχείας της δημοσίας κοινοτικής υπηρεσίας, δεδομένου μάλιστα ότι δεν προβάλλεται καμία κατάχρηση εξουσίας.
- 48 Παρέπεται ότι η σύνθεση της εξεταστικής επιτροπής, όπως είχε κατά τον χρόνο των επιδικίων πραγματικών περιστατικών, δεν μπορεί να θίξει το κύρος των εργασιών της και ότι, κατόπιν αυτού, ο πρώτος αυτός λόγος πρέπει να απορριφθεί.
- 49 Καθόσον αφορά τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως των προσφευγουσών σχετικά με την παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, επειδή το επίπεδο της εκπαίδευσέως που αυτές έτυχαν ήταν κατώτερο από αυτό της εκπαιδεύσεως άλλων υποψηφίων, αρκεί να διαπιστωθεί, αφενός, ότι οι προσφεύγουσες δεν προσκόμισαν κανένα στοιχείο για να στηρίξουν τους ισχυρισμούς τους και, αφετέρου, ότι από την ανάγνωση των διαφόρων προγραμμαμάτων βάσει των οποίων έγινε η επίμαχη εκπαίδευση, δεν προκύπτει καμία αξιοσημείωτη διαφορά ως προς το επίπεδο της εκπαιδεύσεως που παρασχέθηκε, αντίστοιχα, το 1984 και το 1991.
- 50 Παρέπεται ότι ο δεύτερος αυτός λόγος πρέπει να απορριφθεί.
- 51 Καθόσον αφορά τον τρίτο λόγο σχετικά με την έλλειψη αιτιολογίας του εγγράφου της 26ης Ιουλίου 1991 με το οποίο ανακοινώθηκε το αποτέλεσμα των εξετάσεων στις προσφεύγουσες, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, κατά πάγια νομολογία (βλ. τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 1990, T-115/89, González Holguera κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1990, σ. II-831, σκέψεις 42 έως 45, και της 21ης Μαΐου 1992, T-55/91, Fascilla κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1992, σ. II-1757, σκέψεις 32 και 33), η υποχρέωση αιτιολογήσεως κάθε ατομικής αποφάσεως που εκδίδεται κατ' εφαρμογήν του ΚΥΚ έχει ως σκοπό, αφενός μεν, να παράσχει στον ενδιαφερόμενο τα αναγκαία στοιχεία για να γνωρίζει αν η απόφαση είναι ή όχι θεμελιωμένη, αφετέρου δε, για να καταστήσει δυνατό τον δικαστικό έλεγχο. Πρέπει επίσης να τονιστεί ότι, σε

περίπτωση διαγωνισμού με πολυπληθή συμμετοχή, κατά πάγια νομολογία επιτρέπεται στην εξεταστική επιτροπή να περιορίζεται, σε πρώτο στάδιο, να αιτιολογεί συνοπτικώς τον αποκλεισμό από διαγωνισμό και να ανακοινώνει στους αποκλεισθέντες υποψηφίους μόνον τα κριτήρια και το αποτέλεσμα της επιλογής (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 1989, 225/87, Belardinelli κ.λπ. κατά Δικαστηρίου, Συλλογή 1989, σ. 2353).

52 Όσον αφορά τον διαγωνισμό που αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας δίκης, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η αιτιολογία που περιέχει το προαναφερθέν έγγραφο της 26ης Ιουλίου 1991, για να δικαιολογηθεί το ότι οι προσφεύγουσες δεν περιελήφθησαν στους επιτυχόντες του διαγωνισμού, αναφερόταν στα «αποτελέσματά τους». Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, αν και δεν επρόκειτο πλέον — στο επίδικο εδώ στάδιο διενεργείας του διαγωνισμού, που αφορούσε μόνον ένδεκα πρόσωπα — για διαγωνισμό «με πολυπληθή συμμετοχή», κατά την έννοια της προαναφερθείσας νομολογίας, η εξεταστική επιτροπή δικαιούνταν σε πρώτο στάδιο να μην ανακοινώσει στις προσφεύγουσες τα λεπτομερή αποτελέσματά τους στις γραπτές εξετάσεις, εφόσον βεβαίως οι ενδιαφερόμενες πληροφορήθηκαν ότι τα αποτελέσματά τους δεν ήταν ικανοποιητικά και διατηρούσαν τη δυνατότητα, κατόπιν απλής αιτήσεως, να λάβουν από την εξεταστική επιτροπή αναλυτικότερες πληροφορίες (προαναφερθείσα απόφαση Verzyck κατά Επιτροπής). Εξάλλου, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, μετά τις διοικητικές τους ενστάσεις, ανακοινώθηκαν πράγματι στις προσφεύγουσες τα αποτελέσματα των εξετάσεων. Επομένως, βάσει αυτής της συλλογιστικής, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι στις προσφεύγουσες δόθηκε η δυνατότητα, κατά τη διοικητική διαδικασία που προηγήθηκε της ασκήσεως της προσφυγής, να γνωρίσουν τα λεπτομερή αποτελέσματα των γραπτών εξετάσεων, έτσι ώστε να μπορούν να εκτιμήσουν τη σκοπιμότητα που θα είχε γι' αυτές η άσκηση προσφυγής (βλ. υπό το πνεύμα αυτό την απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 1990, T-160/89 και T-161/89, Καλαβρός κατά Δικαστηρίου, Συλλογή 1990, σ. II-871).

53 Το Πρωτοδικείο τονίζει περαιτέρω ότι από την πάγια νομολογία προκύπτει ότι ένας προσφεύγων δεν είναι δυνατό να έχει έννομο συμφέρον για την ακύρωση, ελλείψει αιτιολογίας, μιας αποφάσεως η οποία είναι ήδη βέβαιο ότι πρόκειται να επιβεβαιωθεί εκ νέου (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1976, 9/76, Morello κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1976, σ. 527, της 6ης Ιουλίου 1983, 117/81, Geist κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 2191, και της 20ής Μαΐου 1987, 432/85, Σουνά κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 2229). Εν προκειμένω, τα αποτελέσματα που πέτυχαν οι προσφεύγουσες στις εξετάσεις δεν μπορούσαν να αλλάξουν μετά από την ακύρωση, λόγω ελλείψεως αιτιολογίας, του εγγράφου της 26ης Ιουλίου 1991. Υπό τις περιστάσεις αυτές, έστω και αν η αιτιολογία της εν λόγω αποφάσεως ήταν ανεπαρκής, δεν συντρέχει λόγος ώστε το Πρωτοδικείο να διατάξει την ακύρωσή της.

- 54 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι ο τρίτος αυτός λόγος ακυρώσεως πρέπει επίσης να απορριφθεί.

Όσον αφορά την επιχειρηματολογία που αφορά ειδικώς ορισμένες προσφεύγουσες

Η επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 55 Η προσφεύγουσα Passera εκθέτει ότι, μολονότι πέτυχε ικανοποιητικά αποτελέσματα στις εξετάσεις, δεν εγγράφηκε στον εφεδρικό πίνακα μελλοντικών προσλήψεων, λόγω προβλήματος αναγνώρισεως της ταυτότητάς της που ανέκυψε κατά τη διόρθωση ενός γραπτού. Στο πλαίσιο αυτής της εξετάσεως, η προσφεύγουσα διατύπωσε πράγματι προσωπικές παρατηρήσεις, συνδεδεμένες με την τρέχουσα γλωσσική της επιμόρφωση. Έτσι, η αναβολή των εξετάσεων την ώθησε να ζητήσει εγγράφως από τον πρόεδρο της εξεταστικής επιτροπής να μην προσδιορίσει τις νέες εξετάσεις για τον Ιούνιο, περίοδο κατά την οποία το Πανεπιστήμιο της Τεργέστης είχε εξεταστική περίοδο για τα μαθήματα ξένων γλωσσών που αυτή παρακολουθούσε από ορισμένο χρόνο. Το γεγονός αυτό, το οποίο ήταν γνωστό στα μέλη της εξεταστικής επιτροπής, τους επέτρεψε να αναγνωρίσουν τον συντάκτη των προσωπικών παρατηρήσεων. Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η εξεταστική επιτροπή δεν χειρίστηκε δίκαια την περίπτωση της, πολύ περισσότερο μάλιστα αφού, μεταξύ των επιτυχόντων του διαγωνισμού, περιλαμβανόταν υποψήφιος που είχε θέσει την υπογραφή του σε ένα από τα γραπτά και ότι η εξεταστική επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της αυτό το στοιχείο αναγνώρισεως.
- 56 Καθόσον αφορά την αιτίαση που προβάλλει η προσφεύγουσα Passera, η Επιτροπή εξηγεί ότι κατά τη διόρθωση των γραπτών αποδείχθηκε ότι ορισμένες πολύ συγκεκριμένες αναφορές στην εκπαίδευση και στη σταδιοδρομία της ενδιαφερομένης μπορούσαν να άρουν την ανωνυμία που απαιτείται για τη διόρθωση. Εξάλλου, η Επιτροπή αμφισβητεί το ότι ένας άλλος υποψήφιος, επιτυχών του διαγωνισμού, αναγνωρίστηκε κατά τις γραπτές εξετάσεις.
- 57 Η προσφεύγουσα Demory-Thyssens υποστηρίζει ότι, κατά τη διάρκεια της επιμορφώσεως της οποίας έτυχε, δεν ελήφθη υπόψη ο τομέας «αρχαία», που εξετάστηκε στον διαγωνισμό.
- 58 Η Επιτροπή δεν απάντησε σ' αυτή την αιτίαση.

Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 59 Όσον αφορά τις αιτιάσεις της προσφεύγουσας Passera, πρέπει να διαπιστωθεί ότι η εξέταση από το Πρωτοδικείο του φακέλου της υποψηφιότητας που την αφορά κατέδειξε, όπως άλλωστε αναγνώρισε η ενδιαφερομένη ενώπιον του Πρωτοδικείου, ότι σ' αυτό το ίδιο το κείμενο που ήταν για διόρθωση ανέφερε ορισμένα πληροφοριακά στοιχεία για την προσωπική της κατάσταση που ήταν γνωστή στα μέλη της εξεταστικής επιτροπής. Τα πληροφοριακά αυτά στοιχεία συνεπάγονταν άρση της ανωνυμίας.
- 60 Περαιτέρω, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η προσφεύγουσα δεν μπορούσε να αγνοεί ότι στις «οδηγίες για τους υποψηφίους» αναγραφόταν σαφώς ότι «κάθε υπογραφή, όνομα ή ειδικό σημάδι στα κείμενα που θα διορθωθούν συνεπάγεται την αυτόματη ακύρωση του γραπτού». Ορθώς επομένως η εξεταστική επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της το εν λόγω γραπτό.
- 61 Πρέπει τέλος να τονιστεί ότι η εξέταση από το Πρωτοδικείο των φακέλων των τριών επιτυχόντων του διαγωνισμού επιβεβαίωσε τα λεχθέντα από την Επιτροπή ότι κανείς από αυτούς δεν είχε αποκαλύψει την ταυτότητά του κατά τις γραπτές εξετάσεις.
- 62 Από τις προηγούμενες διαπιστώσεις προκύπτει ότι ουδόλως παραβιάστηκε η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και ότι οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας Passera πρέπει, κατά συνέπεια, να απορριφθούν.
- 63 Όσον αφορά την αίτηση της προσφεύγουσας Demory-Thyssens, αρκεί, για την απόρριψή της, η διαπίστωση ότι δεν στηρίζεται σε κανένα αποδεικτικό στοιχείο από το οποίο να αποδεικνύεται ότι το προβαλλόμενο περιστατικό μπορούσε να βλάψει τις πιθανότητες επιτυχίας της ενδιαφερομένης.

Επί των δικαστικών εξόδων

- ⁶⁴ Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Κατά το άρθρο όμως 88 του ίδιου κανονισμού, στις διαφορές μεταξύ των Κοινοτήτων και των υπαλλήλων τους, τα όργανα φέρουν τα έξοδά τους.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη, καθόσον αυτή ασκήθηκε από την προσφεύγουσα Keller.
- 2) Απορρίπτει την προσφυγή, καθόσον αυτή ασκήθηκε από τις λοιπές προσφεύγουσες.
- 3) Κάθε διάδικος φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα.

Biancarelli

Vesterdorf

García-Valdecasas

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Ιουλίου 1993.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

J. Biancarelli